

ENERGETIKA V EU

▮ **energetická politika Evropské unie**

PROGRAM PORTUGALSKÉHO PŘEDSEDNICTVÍ V OBLASTI ŽP

▮ **zprávy v rámci Skupiny ČEZ**

KANCELÁŘ ČEZ PŘI EU SE STÁVÁ SOUČÁSTÍ ČESKÉHO DOMU V BRUSELU

▮ **o čem se mluví**

UDRŽITELNÁ VÝROBA A SPOTŘEBA – EU SE PTÁ „JAK NA TO“

měsíční bulletin Skupiny ČEZ

7/2007

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

oproti očekávání ani pravá polovina léta nepřinesla evropské i naší, natož globální energetice žádný velký oddech; díky tomu alespoň my, kteří tento bulletin pro vás připravujeme, nemusíme kopírovat křížovky a přemýšlet, jaký tip na výlet by našim pravidelným i příležitostným čtenářům nejlépe sedl. Evropská komise si tradičně vybírá „celozávodní“ dovolenou v srpnu, ale do konce července ještě stihla ukrojit nemalé sousto, když zahájila šetření proti dvěma evropským energetickým gigantům – E.ON a Gaz de France – pro údajné nepovolené dohody na trhu svých mateřských zemí. V jiné kauze pak zaměřila svou pozornost na dalšího francouzského šampióna EdF či na belgický Electrabel. Více než rušná je také diskuze ohledně otázky vlastnického oddělení energetických sítí. Evropská unie také aktivizuje svoji vnější energetickou politiku a snaží se nezůstat pozadu i v mimořádně citlivé záležitosti jaderného programu Íránu; portugalské předsednictví dokonce výslovně staví tento bod do pořadí svého současného předsednictví EU. Portugalci

také oznámili, čemu chtějí věnovat předsednické úsilí v oblasti životního prostředí – a nejde o právě malé ambice. Naše letní číslo Vám kromě těchto témat přináší i celou řadu dalších zpráv z Evropy – ať již jde o situaci ve výstavbě finského reaktoru či tradiční přehledy novinek v oblasti legislativy orgánů EU. Neodpustili jsme si také jednu zprávu téměř domácí: naše bruselská kancelář se stěhuje a vy se dozvíte, jak a kam. Závěrečné zamyšlení je pak věnováno sice hodně obecnému, ale neméně aktuálnímu tématu: Evropská unie potřebuje skloubit požadavky obyvatel EU na kvalitní a dostupné výrobky se svým politickým cílem snižovat zátěž na životní prostředí a přitom neztrácet dech ve světové konkurenci. Jak to udělat, to je téma pro stále ještě dlouhé letní večery jako stvořené; a kdo by měl zájem sdělit Evropské komisi své vlastní doporučení, má nyní příležitost, jak se v tomto vydání dozvíte.

Příjemné čtení

Vaše SEA

OBSAH

energetická politika Evropské unie

PROGRAM PORTUGALSKÉHO PŘEDSEDNICTVÍ V OBLASTI ŽP | ŠÉF IEA VOLÁ PO ENERGETICKÉM UNBUNDLINGU V EU | FRANCIE A NĚMECKO V ČELE PROTESTŮ PROTI EVROPSKÉ ENERGETICKÉ REFORMĚ | EU A ÍRÁN: ZÁSADNÍ BOD PORTUGALSKÉHO PŘEDSEDNICTVÍ

energetika v Evropě a ve světě

FINSKÝ REAKTOR: ZPOŽDĚNÍ A NÁKLADY | DALŠÍ SPORY O DODÁVKY PLYNU MEZI RUSKEM A BĚLORUSKEM

zprávy v rámci Skupiny ČEZ

KANCELÁŘ ČEZ PŘI EU SE STÁVÁ SOUČÁSTÍ ČESKÉHO DOMU V BRUSELU

právní předpisy EU, rozhodnutí, judikatura a jiné dokumenty institucí EU

NÁVRHY NOVÉ ENERGETICKÉ LEGISLATIVY EU NA POŘADU DNE JIŽ V ZÁŘÍ | NOVELIZACE SMĚRNICE EU ETS | E.ON MŮŽE PŘEVZÍT NĚKTERÉ EVROPSKÉ AKTIVITY ENELU A ENDESY | SPOJENÍ DVOU PRODUCENTŮ ENERGETICKÝCH ZAŘÍZENÍ JE DLE KOMISE NEJISTÉ | EVROPSKÁ KOMISE ZAHÁJILA ŠETŘENÍ VŮČI E.ON A GAZ DE FRANCE | EVROPSKÁ KOMISE ZAHÁJILA ŠETŘENÍ VŮČI ELECTRABEL A EDF

evropské zajímavosti a zprávy

EBRD DÁVÁ PENÍZE NA ČERNOBYL | POBALTSKÉ STÁTY A POLSKO CHTĚJÍ ALTERNATIVY K NORD STREAM | EVROPSKÁ INVESTIČNÍ BANKA INVESTUJE DO CHORVATSKÉ ENERGETIKY | EVROPSKÁ UNIE A MAROKO

kalendář událostí v oblasti energetiky

o čem se mluví

UDRŽITELNÁ VÝROBA A SPOTŘEBA – EU SE PTÁ „JAK NA TO“

ČEZ, a.s.

sekce evropská agenda, Duhová 2/1444, Praha, 140 53

Vladivoj Řezník | ředitel sekce evropská agenda | +420 211 042 228 | vladivoj.reznik@cez.cz
Zuzana Krejčířiková | +420 211 042 509 | zuzana.krejcirikova@cez.cz
Eva Svitáková | +420 211 042 607 | eva.svitakova@cez.cz

PROGRAM PORTUGALSKÉHO PŘEDSEDNICTVÍ V OBLASTI ŽP

Portugalské předsednictví (PT PRES) v druhé polovině roku 2007 naváže v oblasti životního prostředí na témata a návrhy již rozpracované během předcházejícího období a zahájí projednávání návrhů, jejichž předložení je avizováno Evropskou komisí na druhou polovinu tohoto roku.

Jedním z hlavních témat PT PRES bude dlouhodobá priorita Evropské unie – energetika a změna klimatu. Z mezinárodního hlediska bude aktuální representování EU na podzimním zasedání smluvních stran Rámcové úmluvy o změně klimatu (UN FCCC) a jednání stran Kjótského protokolu (COP/MOP 13/3, 3.–14. prosince 2007, Bali), kde by měla být zahájena vyjednávání o budoucí tzv. post-kjóto podobě závazků snižování emisí skleníkových plynů. Z hlediska „vnitřních“ EU témat se očekává předložení návrhu reví-

dované směrnice o obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů (tzv. „EU ETS“ směrnice 2003/87/ES), návrh nového rozdělení závazků snížení emisí mezi jednotlivými členskými státy (ve vazbě na vyjednávání o tzv. post-kjótském uspořádání a podobě závazků na mezinárodní úrovni) a legislativní návrh týkající se technologie separace uhlíku a jeho ukládání do geologického podloží (tzv. carbon capture and storage/sequestration). V návaznosti na závěry jarního summitu EU (březen 2007) bude rovněž předložen návrh směrnice o obnovitelných zdrojích energie (OZE) (přílohou návrhu bude i návrh rozdělení závazku ze závěrů Evropské rady – 20% – mezi jednotlivé členské státy). Vzhledem k indikativnímu harmonogramu Komise (dle předběžné indikace ze strany Komise se předložení výše uvedených návrhů

předpokládá až v prosinci 2007) PT PRES pouze zahájí diskusi k předloženým návrhům, podrobné projednávání bude pokračovat během následujících předsednictví. Všechny očekávané návrhy spadají do tzv. spolurozhodovacího postupu (rozhodnutí/směrnice Rady a Evropského parlamentu). Vzhledem k tomu, že se jedná

o prioritní a zároveň vysoce citlivá témata, lze očekávat, že jednání nebudou ve většině případů uzavřena během prvních čtení a dostanou se tedy na pořad jednání i během českého předsednictví v první polovině roku 2009. Nejen z tohoto důvodu je tedy nezbytné věnovat těmto klíčovým legislativním návrhům odpovídající pozornost.

ŠÉF IEA VOLÁ PO ENERGETICKÉM UNBUNDLINGU V EU

Oddělení evropské výroby energií od distribučních sítí je „zcela nezbytné“, prohlásil ředitel IEA Claudie Mandil při konferenci v Madridu.

„Nemůžete nabízet transportní služby dodavatelům, kteří jsou zároveň konkurenty,“ prohlásil Mandil. Orgány Evropské unie v Bruselu se setkaly s opozicí ze strany klíčových evropských členských zemí (především Francie a Německa – viz dále), které nesouhlasí s myšlenkou oddělení výroby od distribuce.

Na počátku července byl celý energetický trh v EU otevřen konkurenci v tom smyslu, že od 1. července umožňuje spotřebitelům zvolit si svého dodavatele plynu a elektřiny. Tento krok jasně signalizuje, že éra monopolistických státem kontrolovaných podniků spěje ke konci.

Proces liberalizace se setkává s opozicí v zemích, které chtějí chránit své životně důležité ener-

getické zájmy prostřednictvím vytváření tzv. národních „šampionů“. Sám Mandil na začátku července připustil, že „bychom možná měli mít více trpělivosti se zdráhajícími se zeměmi“.

FRANCIE A NĚMECKO V ČELE PROTESTŮ PROTI EVROPSKÉ ENERGETICKÉ REFORMĚ

Ekonomičtí ministři šesti evropských zemí v čele s Francií a Německem odeslali na adresu Evropské komise protest proti jejímu plánu reformovat energetický sektor cestou direktivního unbundlingu.

„Představa, že pouze úplné oddělení výroby a distribuce může vydláždít cestu směrem k rozvoji evropského trhu s elektřinou a plynem, musí být vyvrácena,“ píše se v dopise formulovaném Francií a podepsaném dalšími členskými státy Rakouskem, Německem, Řeckem, Lucemburskem a Slovenskem. Ostatní členské státy EU (včetně Velké Británie, Španělska a Švédska) podporují přání evropské komisařky pro hospodářskou soutěž Neelie Kroesové provést „unbundling“ výroby a dodávek energií. Významní hráči jako Německo a Francie se však obávají, že jejich významné energetické skupiny (např. EDF a E.ON) by byly podobným krokem vážně oslabeny – francouzská EDF a německý E.ON ve svých ma-

teřských zemích ovládají jak výrobní, tak distribuční sítě. Evropská komise v současné době zvažuje své plány směřující k reformě energetického sektoru a své návrhy v tomto směru by měla předložit již v průběhu podzimních měsíců podzimu tohoto roku.

EU A ÍRÁN: ZÁSADNÍ BOD PORTUGALSKÉHO PŘEDSEDNICTVÍ

Portugalsko ohlásilo, že iránský jaderný program bude jedním z bodů agendy v době jeho předsedání EU.

„Evropská unie se chce podílet se svým programem na dialogu s iránskou vládou, aby pojistila všechny alternativy mírového urovnání krize,“ řekl ministr zahraničí Luis Amado. Doposud nepřiliš integrovaná bezpečnostní a zahraniční politika vůči situaci na Blízkém a Středním východě by mohla portugalskou iniciativou získat impuls, který sice nelze přeceňovat, ale i tak jde o příklad, když je „něco lepší než nic“. Chvályhodný záměr Portugalců může však narazit na silné individualistické zájmy některých zemí v tomto prostoru.

FINSKÝ REAKTOR: ZPOŽDĚNÍ A NÁKLADY

Francouzská společnost Areva je dodavatelem nového reaktoru Olkiluoto-3 ve Finsku.

Tento reaktor má sloužit jako vlajková loď jaderné renesance v Evropě. Společnost Areva však v polovině srpna připustila další komplikace, které znamenají již čtvrté zpoždění oproti původnímu plánu.

Tentokrát prý zdržení způsobila snaha zvýšit pevnost reaktorové budovy a ochranného kontejnmentu tak, aby elektrárna přečkala i pád velkého dopravního letadla. Naprostou odolnost vůči takové události přitom Areva zaručovala už v roce 2001, kdy plán schvaloval finský parlament; nyní

však zřejmě reaguje na požadavky na další posílení ochrany. Poslední zdržení znamená, že elektrárna začne dodávat elektřinu nejdříve o dva roky později. Celkové náklady překročí odhadovanou původní částku o cca 1,5 miliardy eur. Lze však věřit, že požadované úpravy zvýší bezpečnost a pomohou přesvědčit veřejnost o rostoucím zabezpečení moderní jaderné technologie. Pilotní výstavba moderního reaktoru EPR o výkonu 1600 MW by tak měla otevřít dveře oživení jaderné energetiky.

DALŠÍ SPORY O DODÁVKY PLYNU MEZI RUSKEM A BĚLORUSKEM

Evropská komise vyjádřila znepokojení z důvodu dalších sporů týkajících se dodávek plynu mezi oběma zeměmi.

sporu mezi oběma post-sovětskými zeměmi. Zároveň navázala kontakty s běloruskými orgány a s Gazpromem. Evropská komise se vcelku logicky obává opakování situace, kdy spory ruského dodavatele plynu se sousedními tranzitními státy v nedávné minulosti hrozily narušením plynulosti dodávek do západní Evropy.

Více informací naleznete na této adrese [👉](#)

V reakci na nové dohady mezi Ruskem a Běloruskem týkající se dodávek plynu pro Lukašenkovu zemi se Evropská komise rozhodla svolat Koordináční skupinu pro zemní plyn, aby se v tomto kontextu zabývala situací v dodávkách plynu.

1. srpna zahájila činnost tzv. NESCO (síť korespondentů v oblasti bezpečnosti dodávek energií v EU) a uložila jí monitorovat stav

KANCELÁŘ ČEZ PŘI EU SE STÁVÁ SOUČÁSTÍ ČESKÉHO DOMU V BRUSELU

V průběhu měsíce září dojde ke změně adresy Reprezentační kanceláře ČEZ v Bruselu. Naše kancelář se stane součástí tzv. Českého domu, který bude sídlit v budově přímo sousedící a dnes již propojené se Stálým zastoupením ČR při Evropské unii.

Rozhodnutí o zřízení Českého domu je jednak naplněním návrhů, které byly v tomto směru prezentovány již několikrát v minulosti,

avšak hlavním důvodem konečné realizace projektu je nadcházející předsednictví ČR v Evropské unii (první půlrok 2009), které se začíná po všech liniích intenzivně připravovat.

Ministerstvo zahraničních věcí ČR efektivně využilo možnosti uvolnění a modernizace rohové budovy s adresou Rue Trone 60, 1050 Brusel, která bezprostředně sousedí se Stálým zastoupením ČR na adrese Rue Caroly 15, 1050 Brusel a zajistilo její dlouhodobý pronájem pro účely rozšíření pracovních prostor pro nové české diplomaty, ale též pro potřeby reprezentace a činnosti řady dalších českých zastoupení působících v hostitelském městě hlavních evropských i jiných institucí. Do nové budovy přesídlí rovněž bilaterální zastupitelský úřad ČR v Belgickém království a zbývající prostory zaplní zástupci státních reprezentačních agentur (České cen-

trum, Czech Invest, CEBRE, Czech Trade, Czech Tourism i firem – ČEZ a ČSA).

V budově vzniká též jakýsi „Dům regionů“, kde budou sídlit bruselská zastoupení českých krajů, které již rozhodly o své přítomnosti v tomto hlavním městě EU. Zmíněné České centrum taktéž plánuje zřídit v přízemních prezentačních prostorách svoji uměleckou galerii. Česká republika vyjadřuje tímto počinem zájem na posílení své prezentace v Bruselu i pomocí silné české adresy, na kterou bude v období našeho předsednictví upřena poměrně značná pozornost medií, institucí i veřejnosti.

Synergické efekty soustředění českých subjektů pod jednou střechou nepochybně umožní lépe organizovat jejich společnou činnost při plnění náročných úkolů českého předsednictví v EU v tradičně širším institucionálním záběru a přispěje k vytvoření

dělné kooperační základny české reprezentace v následujících letech. Reprezentační kancelář ČEZ, která bude sama personálně posílena, se tak stane aktivní součástí širšího týmového úsilí, zahrnujícího jak známo i důležitá energetická témata, která zůstanou aktuální v celém období příprav našeho předsednictví, při jeho realizaci a nepochybně i dlouho poté.

Oficiální zahájení činnosti Českého domu v Bruselu proběhne dne 11. října 2007 za účasti vládních představitelů ČR, četných hostů a zástupců všech v budově zastoupených subjektů. Podrobný program slavnostní akce bude zveřejněn v průběhu měsíce září.

NÁVRHY NOVÉ ENERGETICKÉ LEGISLATIVY EU NA POŘADU DNE JIŽ V ZÁŘÍ

V současné době probíhá v rámci Evropské komise připomínkové řízení k návrhům nových právních předpisů v oblasti energetiky – tzv. 3. energetický balíček by měl být následně 19. září 2007 projednán v kolegiu Evropské komise.

Samotné připomínkové řízení bylo zahájeno 13. srpna a potrvá do 4. září. Návrhy Evropské komise mohou v průběhu tohoto řízení doznat sice jen dílčích, ovšem obsahově nikoli nedůležitých změn. Balíček návrhů bude obsahovat zejména návrh směrnice měnící směrnici 2003/54/ES o společných pravidlech vnitřního trhu s elektřinou, návrh nařízení o zřízení

Agentury pro spolupráci regulátorů v energetice a návrh nařízení měnícího nařízení č. 1228/2003 o podmínkách přístupu do sítě pro přeshraniční obchod s elektřinou. Předkládané návrhy se budou týkat mimo jiné těchto okruhů problematiky: zaprvé, efektivní spolupráce mezi provozovateli přenosových soustav, přičemž posilování této spolupráce je nezbytné pro integraci evropského trhu s elektřinou a plynem a výsledkem by měl být kooperační mechanismus zaměřený na řešení problémů; zadruhé, posílení pravomocí a nezávislosti národních regulátorů; zatřetí, vytvoření nezávislého mechanismu podpory spolupráce národních regulátorů, umožňující přijímání nezbytných rozhodnutí prostřednictvím založení Agentury pro spolupráci regulátorů v energetice, přičemž legislativní návrh přinese výčet hlavních úkolů této nové komunitární agentury. Evropská ko-

mise taktéž navrhne způsob řízení a fungování této nové agentury; začtvrté, efektivního oddělení výroby a dodávek elektřiny a plynu od provozu přepravních sítí, přičemž tento efektivnější „unbundling“ se ovšem bude týkat jen provozovatelů přenosových soustav a zašesté, zlepšeného fungování trhu s elektřinou a plynem, upřesnění režimu výjimek, transparentnosti a stanovení rámce pro postupné vytváření evropského maloobchodního trhu, jakož i rámce pro dohody o solidárních akcích pro posilování bezpečnosti zásobování energiemi v EU.

V nejvíce diskutovaných otázkách míry vlastnického oddělení výroby/dodávek od přenosových činností se od Evropské komise očekává pragmatický přístup, který členským státům umožní vybrat si mezi úplným vlastnickým oddělením, existujícím již dnes v řadě členských zemí, a novou

variantou založenou na fungování nezávislého systémového operátora (ISO), která bude ovšem regulatorně náročnější a přidá mezi národní a komunitární rovinu řízení další regulatorní článek povolaný zajišťovat konkurenceschopnou cenotvorbu a rovný přístup k energetickým sítím.

Více informací Vám přineseme v dalším čísle našeho bulletinu po schůzi kolegia Evropské komise plánované na 19. září, kdy již budou konkrétní návrhy právních předpisů v plném znění k dispozici.

NOVELIZACE SMĚRNICE EU ETS

V první polovině prosince tohoto roku Evropská komise předloží Radě a Evropskému parlamentu návrh revidované směrnice 2003/87/ES o obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů, tzv. EU ETS směrnice.

Při přípravě revidované směrnice Evropská komise vychází ze sdělení (KOM(2006)676 v konečném znění, Budování světového trhu s uhlíkem – zpráva podle článku 30 směrnice 2003/87/ES), ve kterém shrnuje dosavadní zkušenosti s implementací směrnice v členských státech, dále z výstupů expertní pracovní skupiny (ECCP

working group on emissions trading) a z pozice členských států vyjádřené prostřednictvím závěrů Rady pro životní prostředí z června 2007.

Revize se bude týkat období po roce 2012, tedy po skončení druhého obchodovacího období (2008–2012), a zaměří se zejména na rozsah současné směrnice (popř. možnost zařazení dalších sektorů/skleníkových plynů, technologie CCS); vazbu na systémy obchodování ve třetích zemích; širší harmonizaci (nastavení „caps“, harmonizace alokací na jednotlivé sektory, aukce/benchmarking, specifika jednotlivých sektorů) a také vymahatelnost opatření a detaily přílohy IV stávající směrnice. Jednotlivé aspekty byly detailně diskutovány v rámci expertní pracovní skupiny za účasti zástupců dotčených subjektů z členských států, průmyslové sféry a nevládních organizací. O průběhu projednávání návrhu v Radě a v Evropském Parlamentu Vás budeme informovat v našem bulletinu v lednu příštího roku.

E.ON MŮŽE PŘEVZÍT NĚKTERÉ EVROPSKÉ AKTIVITY ENELU A ENDESY

Německý E.ON získal od Evropské komise povolení k transakcím, jimiž by měl od Enelu a Endesy získat část jejich energetických aktivit v Evropě.

Evropská komise schválila dne 5. srpna převzetí španělské elektrárenské společnosti Viesgo, doposud kontrolované italským Enelem. Od španělské Endesy by pak měl E.ON získat její evropskou dceřinou společnost Endesa Europa, jejímž prostřednictvím je španělská energetická firma v Evropě činná mimo území svého domovského státu, zejména

pak ve Francii, v Itálii, v Polsku a v Turecku.

Do třetice se pak E.ON s Endesou dohodl na transakci zasahující i na španělské území – Němci by měli získat práva na více než 450 MW elektřiny z jaderných zdrojů po dobu 10 let, dále tři elektrárny s celkovou kapacitou cca 1,475 MW a v současné době budovanou paroplynovou elektrárnu s plánovanou kapacitou 800 MW. Evropská komise usoudila, že všechny tyto transakce nezpůsobí na španělském trhu narušení hospodářské soutěže; dokonce naopak – podle Evropské komise pomůže „odlehčení“ Endesy snížit míru současné koncentrace trhu ve Španělsku (zejména ve vztahu mezi Endesou a Iberdrolou).

Z pohledu E.ONu má celá akce nepochybně významný rozměr: budoucnost domácí výroby elektřiny resp. její struktura (energetický mix) v Německu je politicky nejistá, poptávka se ale v zemi v budoucnu nejspíše nijak dramaticky nesníží.

Podrobnosti naleznete na této adrese [↗](#)

SPOJENÍ DVOU PRODUCENTŮ ENERGETICKÝCH ZAŘÍZENÍ JE DLE KOMISE NEJISTÉ

Na rozdíl od povolení transakcí E.ONu již Evropská komise není tak optimistická v případě dalšího spojení.

Zatímco španělské elektrárenské akvizice pod taktovkou E.ONu považuje Evropská komise za z hlediska hospodářské soutěže neškodné, u zamýšleného spojení rakouské strojírenské společnosti Austrian Energy&Environment AG („AEE“) s jejím německým konkurentem Lentjes GmbH už si tak jistá není, a proto dne 3. srpna

oznámila, že zahajuje přezkumné řízení v této věci. AEE je výrobcem rozmanitého sortimentu energetických zařízení včetně spalovacích systémů, kotlů aj. Lentjes je významným dodavatelem zejména inženýrských částí zařízení na přeměnu odpadu na energii. Právě v oboru dodávek zařízení na spalování odpadu jsou obě firmy nejen přímými konkurenty, ale dokonce patří mezi lídry evropského trhu. Proto se Evropská komise obává, že by se jejich spojením mohla posílit koncentrace na tomto trhu natolik, že by to pro odběratele těchto zařízení mohlo znamenat zúžení volby dodavatele a tedy i vyšší ceny.

Více informací naleznete na této adrese [🔗](#)

EVROPSKÁ KOMISE ZAHÁJILA ŠETŘENÍ VŮČI E.ON A GAZ DE FRANCE

Evropská komise zahájila formální šetření vůči německému energetickému gigantu E.ON a Gaz de France (GdF) pro údajnou dohodu, že ani jedna společnost nebude vstupovat na domácí trh té druhé.

Podezřelé jsou sdílené zájmy na trhu dodávek plynu, který je přiváděn prostřednictvím plynovodu MEGAL, jenž společně vlastní E.ON a GdF. MEGAL je „jediným plynovodem, který přivádí ruský plyn do Francie“, řekl nejmenovaný zástupce Evropské komise. Ta oznámila, že se šetření „zaměří na možnou dohodu nebo spojené praktiky mezi E.ON a GdF, že se budou držet stranou od domácího trhu toho druhého, dokonce i po liberalizaci evropských trhů s plynem“. Šetření bylo zahájeno poté, co pracovníci Komise získali před rokem údajné důkazy při inspekci v kancelářích těchto společností v několika zemích. Pracovník, který má v Komisi na starosti protisoutěžní

dohody, uvedl, že neexistuje přesně daný termín, do kdy by mělo být šetření skončeno. Vysvětlil, že jeho délka bude záviset na komplexnosti případu a rozsahu spolupráce mezi E.ONem a GdF.

Podle evropských pravidel by mohly společnosti dostat pokutu až ve výši 10 % jejich ročního obrátu. Z obav z rostoucí závislosti Evropské unie na ruském plynu se firmy snaží diverzifikovat dopravní cesty a zvýšit dovoz od jiných producentů jako jsou Alžírsko a Katar.

Více informací o tomto případě naleznete na této adrese [🔗](#)

EVROPSKÁ KOMISE ZAHÁJILA ŠETŘENÍ VŮČI ELECTRABEL A EDF

Dne 27. července zahájila Evropská komise také další formální vyšetřovací řízení ve věci údajného porušení pravidel na ochranu hospodářské soutěže, a sice proti belgickému Electrabelu a francouzské EdF.

Oba případy mají společný základ v podezření Evropské komise, že se jmenované společnosti dopustily zneužití dominantního postavení na trhu dle článku 82 Smlouvy o založení Evropských společenství. Společným znakem je i vlastní předmět šetření – Evropská komise chce prošetřit účinky údajných dlouhodobých exkluzivních smluv s velkými průmyslovými odběrateli, kterými měli bránit ostatním hráčům na trhu v možnosti dodávat energii tomuto

okruhu zákazníků. V této souvislosti Evropská komise upozorňuje i na účinky takového jednání na otevírání trhu v Evropské unii; zpoždění liberalizace vede podle Komise k vyšším cenám a nižší kvalitě služeb. V současné fázi se ovšem zatím jedná o prověření, zda uzavřené smlouvy takové účinky mají či mohou mít. Z tohoto důvodu nelze ani předvídat dobu, jakou si šetření vyžádá; její délku ovlivňuje celá řada faktorů včetně složitosti samotné kauzy, ale i ochoty obou společností ke spolupráci při šetření a způsobu, jakým se budou Electrabel a EdF hájit.

Více informací o tomto případě naleznete na této adrese [🔗](#)

EBRD DÁVÁ PENÍZE NA ČERNOBYL

Evropská banka pro obnovu a rozvoj (EBRD) poskytne Ukrajině 368 milionů eur na výstavbu nového krytu pro černobylský reaktor.

Ochranný kryt reaktoru se rozpadá a americký projekt na jeho výměnu zůstává dosud nezrealizován.

Vedle EU žádala Ukrajina o finanční prostředky i další subjekty. Doposud jí byla přislíbena částka 469 milionů eur. Tyto prostředky by měly být využity i na trvalé zmrazení reaktoru, kterým by mělo být zabráněno dalším ekologickým škodám. Černobylský reaktor explodoval v dubnu 1986 a zamořil radiací rozsáhlé území. Z kontaminované oblasti byly vysídleny statisíce obyvatel. Do dvou měsíců po havárii přesto zemřelo na následky ozáření 31 osob. OSN vloni ve své zprávě předpověděla, že na rakovinu způsobenou radiací z havárie zemřelo a zemře přibližně 9300 osob. Podle některých zdrojů (Greenpeace) by však

toto číslo mohlo dosáhnout až desetinásobku. EBRD zastává v současnosti pozici největšího finančního investora na Ukrajině – poskytuje prostředky na 77 projektů od infrastruktury po středně velké podniky.

POBALTSKÉ STÁTY A POLSKO CHTĚJÍ ALTERNATIVY K NORD STREAM

Pobaltské státy a Polsko požádají Evropskou komisi, aby prostudovala alternativní řešení v souvislosti se sporným ruskoněmeckým plynovodem Nord Stream, prohlásil 24. července litevský ministr hospodářství Vytautas Navickas.

„Text dokumentu je v zásadě odsouhlasen, nyní by měl být podepsán a odeslán Evropské komisi“, řekl Navickas. „Očekáváme odpověď v průběhu tohoto roku a věříme, že bude kladná,“ dodal. Řekl také, že nová studie o proveditelnosti zpracovaná EU by mohla zvýraznit výhody vybudování plynovodu na souši. „Nejde jen o životní prostředí, které je samozřejmě velmi důležité,“ řekl. „Existují plány na výstavbu odděleného plynovodu do Lotyšska a Kaliningradu, a proto je možná lepší přehodnotit trasu vedení plynovodu předtím, než začne stavba pod mořskou hladinou“. Ruský Gazprom a německé firmy BASF a E.ON uzavřely v roce 2005 dohodu o vytvoření konsorcia Nord

Stream, které by vybuodovalo 1 200 kilometrů dlouhý plynovod pod hladinou Baltského moře, jenž by mohl začít fungovat od roku 2010. Výstavba prvního úseku plynovodu již začala v Rusku. Konsorcium nyní čeká na posouzení dopadu na životní prostředí v ostatních zemích. Litva, Lotyšsko, Estonsko a Polsko vyjadřovaly znepokojení nad projektem již od samého počátku a argumentovaly tím, že představuje riziko pro životní prostředí. Samo konsorcium a němečtí představitelé naopak tvrdí, že projekt projde přísným schvalovacím procesem a bude odpovídat všem příslušným evropským pravidlům o ochraně životního prostředí. Pobaltské země a Polsko také obvinily Německo z údajného poškození jejich hospodářských zájmů (ztráta potenciálních tranzitních poplatků, které by tyto země získaly ve chvíli, kdy by plynovod vedl po zemi). Podle Německa by měl plynovod v hodnotě 4,8 miliardy eur v budoucnu zajišťovat přepravu 57 miliard kubických metrů plynu za rok, což by zabezpečilo dodávky na německý trh, a je proto výhodnou variantou pro všech 27 členských zemí EU.

EVROPSKÁ INVESTIČNÍ BANKA INVESTUJE DO CHORVATSKÉ ENERGETIKY

Na zajímavé balkánské energetické trhy vstoupila i Evropská investiční banka (EIB).

Posledního července bylo oznámeno, že banka půjčí 190 mil. EUR chorvatské plynárenské přepravní společnosti Plinacro. Účelem půjčky je napomoci modernizaci národní chorvatské plynárenské sítě v období let 2007–2011.

Projekt by měl zvýšit bezpečnost zásobování plynem v zemi a posílit propojení chorvatských sítí se sousedními státy včetně členských

zemí EU. Součástí projektu je také výstavba více než 900 km plynovodů po celém území státu, jakož i rekonstrukce existujících potrubí a zařízení. Rozhodnutí EIB o půjčce Plinacro vyjadřuje nejen přesvědčení o důvěryhodnosti této instituce (Plinacro patří státu), ale vykládá se i jako další ocenění pokroku Chorvatska na jeho cestě k plné integraci s EU.

Zpráva o půjčce EIB a další informace naleznete na této adrese [↗](#)

EVROPSKÁ UNIE A MAROKO

V Bruselu se 23. července sešla šestá schůzka Rady přidružení EU – Maroko, kde se kromě jiného hovořilo o posílení spolupráce na poli energetiky.

Evropskou komisi zastupoval generální ředitel pro vnější vztahy Eneko Landaburu a Maroko bylo reprezentováno svým ministrem zahraničí Taïbem Fassi-Fihri. Delegation se dohodly na posílení energetické spolupráce. Maroko pro Unii představuje vhodného dodavatele zemního plynu a elektrické energie. V rámci této spolupráce se má energetická politika Maroka postupně sblížovat s energetickou politikou Evropské unie. Rakouská komisařka Evropské unie Benita Ferrero-Waldner u této příležitosti prohlásila, že „Maroko je jedním z klíčových energetických partnerů Evropské unie ve středomořském regionu, tranzitní země zemního plynu a dodavatel elektrické energie do Evropské unie. Rozvoj naší energetické spolupráce skrze progresivní integraci našich energetických trhů přispěje

ke zvýšení bezpečnosti energetických dodávek jak v Evropské unii, tak v Maroku. Proto také vítám marocký závazek docílit konvergence jeho energetické politiky s politikou Evropské unie.“
Zpráva o jednání Evropské unie s Marokem je k dispozici na této adrese [🔗](#)

20. ČERVENCE vydala Evropská komise rozhodnutí k Pracovnímu programu pro granty v oblasti energetiky a dopravy. Sdělení Komise, vlastní rozhodnutí i jeho příloha obsahující Pracovní program jsou k dispozici na této adrese [🔗](#)

23. ČERVENCE uveřejnila Evropská komise přehled všech svých rozhodnutí v oblasti dopravy a uhlénného sektoru, která přijala od roku 1999. Přehled je dostupný na této adrese [🔗](#)

27. ČERVENCE informovala Evropská komise o vydání dvou nových publikací týkajících se obnovitelných zdrojů energie: zpravodaj „Solar Thermal Barometer 2007“, který je čtvrtou výroční publikací na téma solární energie ; a „Zplynování biomasy ve velkém měřítku pro biopaliva a energetiku“ (viz [🔗](#) a [🔗](#))

31. ČERVENCE Komise vyhlásila výzvu na předkládání projektů na téma školení inspektorů jaderné bezpečnosti v oblasti ochrany před radiací. Termín pro předkládání projektů byl stanoven na 21. září. Dokumentaci lze získat na této adrese [🔗](#)

6. SRPNA zveřejnila Evropská komise aktualizovanou zprávu o stavu ropných zásob, a to na stránkách [🔗](#)

11. ZÁŘÍ budou v Bruselu prezentovány výsledky studie o vlivu rozšíření EU v roce 2004 na sektor energetiky; informace a přihláška k účasti viz [🔗](#)

17. ZÁŘÍ se komisař pro energetiku Andris Piebalgs setká se zástupci největších evropských energetických společností, aby s nimi prodiskutoval strategii pro separaci a ukládání CO₂ (CCS). ČEZ bude na tomto setkání zastoupen generálním ředitelem Martinem Romanem.

8.–9. ŘÍJNA proběhne v Berlíně třetí plenární zasedání fóra pro fosilní paliva (Berlínské fórum). Na programu jednání budou zejména otázky spojené s rolí fosilních paliv v boji s klimatickými změnami, zabezpečení dodávek těchto paliv a externí rozměry energetické politiky EU; informace a registrace jsou dostupné na této adrese [🔗](#)

UDRŽITELNÁ VÝROBA A SPOTŘEBA – EU SE PTÁ „JAK NA TO“

Evropská komise zahájila 27. července proces veřejných konzultací na téma, které by se mohlo nazvat „leitmotivem“ unijní politiky posledních let: jaké aktivity by bylo správné vyvíjet tvář v tvář potřebě zajišťovat spotřebu i výrobu udržitelným způsobem resp. jak by měla vypadat „udržitelná“ průmyslová politika?

Budeme jistě velmi zvědaví na podněty a stanoviska, které se Evropské komisi na takto obecně formulovanou poptávku sejdou. Evropská komise však poskytla určitá vodítka, co si vlastně pod tak široce pojatou výzvou představit. Současné vzorce spotřeby vedou podle bruselských úředníků k rapidní exploataci přírodních zdrojů (jako příklad uvádí zdroje ropy a také „zásoby“ ryb v globálních vodách) a devastaci životního prostředí. Komise si přitom klade ambiciózní cíl – jak přetavit environmentální výzvy v ekonomické výhody... Mezi zmiňovanými nástroji se pak objevují již tradiční témata – snižování emisí zátěže skleníkovými plyny či zlepšení účinnosti využívání energetik atd. Možné kroky na cestě k udržitelné spotřebě a produkci dělí konzultační dokument Komise na pět částí: Přenos inovací, Lepší výrobky, Méně objemná a čistší výroba, Inteligentnější spotřeba a Globální trhy. Cílem

Komise z formálního hlediska je připravit Akční plány odpovídající tématům konzultace. Ty by ovšem měly stavět na již existujících politikách Evropské unie, mezi nimiž politiky zasahující do sféry energetiky zaujímají významnou pozici. Jedná se např. o Strategii udržitelného využívání přírodních zdrojů, politiku na podporu Eko-designu výrobků spotřebovávajících energii a především vlastní Energetickou politiku EU. Evropská komise si od námětů a názorů veřejnosti hodně slibuje, neboť se podle jejích slov výroba a spotřeba dotýká nás všech. Mírný skeptik by si od takovéto iniciativy nemusel slibovat nic zásadně převratného; cenný na snaze Komise je ovšem už jen proces sám resp. možnost vyjádřit se i k tak obecným, avšak bezpochyby globálně citlivým tématům. Aparát Evropské komise obvykle reakce veřejnosti na konzultovaná témata poměrně podrobně analyzuje, což je jistě příklad

hodný následování. Aktivita Komise zapadá do strategie Evropské unie, jejíž ambice zůstat „lídrem boje“ proti změnám globálního klimatu bude nutně vyžadovat prakticky souběžné řešení otázky „jak na to“, aby Evropská unie zároveň nedoplácela dalšími ztrátami na poli konkurenceschop-

nosti, k níž v posledních letech docházelo např. kvůli vysokým nákladům na pracovní síly (vůči asijským státům) či jisté strnulosti pravidel pro podnikání (vůči USA).

Formulář pro reakce na konzultované otázky a další informace naleznete na této adrese [👉](#)